

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 5 lipca 2024 r.

ZP-KNPS.431.1.1.24.2024.AŁ

Pani
Małgorzata Wnęk
Kierownik
Środowiskowego Domu
Samopomocy
w Złotoryi

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach 9 i 10 kwietnia 2024 r. na podstawie art. 22 pkt 9 i art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zmianami, zwanej dalej „ustawą”), inspektorzy Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu: Anna Łata – przewodniczący kontroli oraz Elżbieta Jakubowska – kontroler, przeprowadzili kontrolę kompleksową Środowiskowego Domu Samopomocy w Złotoryi (zwanego dalej „Jednostką”, „Domem”).

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 19 grudnia 2023 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego planem kontroli na I półrocze 2024 r. Działalność Jednostki została oceniona pod kątem realizacji standardu usług, określonego w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 roku w sprawie środowiskowych domów samopomocy (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 249), zwanego dalej „rozporządzeniem”, jak również kwalifikacji pracowników zespołu wspierająco-aktywizującego.

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2023 r. do 10 kwietnia 2024 r. W okresie objętym kontrolą Kierownikiem Jednostki była Pani Małgorzata Wnęk, odpowiedzialna za realizację zadań podlegających kontroli.

Działalność Jednostki w zakresie objętym kontrolą oceniam pozytywnie z nieprawidłowościami.

Uzasadnieniem powyższej oceny jest ustalony w trakcie kontroli stan faktyczny i prawny zawarty w protokole, który Kierownik Jednostki podpisała w dniu 7 czerwca 2024 r. bez zastrzeżeń.

Uczestników postępowania wspierająco - aktywizującego kierowano do Domu w drodze decyzji, zgodnie z § 7 ust. 5 – 8 rozporządzenia.

Osoby po raz pierwszy korzystające z usług Jednostki kierowano na okres nie dłuższy niż 3 miesiące, a po dokonaniu oceny realizacji indywidualnego planu postępowania Kierownik Domu wnosił o kontynuowanie usług ze wskazaniem terminu koniecznego do realizacji zaplanowanego postępowania. Dla uczestników kontynuujących pobyt w Jednostce decyzje wydawano na okres niezbędny do realizacji indywidualnego planu postępowania wspierająco-aktywizującego. Przedłożona w czasie kontroli dokumentacja losowo wybranej próby uczestników potwierdzała zasadność ich skierowania do Jednostki.

Do uczestników Jednostki z niepełnosprawnościami sprzężonymi lub spektrum autyzmu wliczono 5 osób, które nie spełniają warunku określonego w art. 51c ust. 5 ustawy, tj. posiadania orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności wraz ze wskazaniem konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji.

Kierownik Domu spełnia wymogi art. 122 ustawy dotyczące stażu pracy w pomocy społecznej, jak również § 9 rozporządzenia, tj. wykształcenia wyższego oraz doświadczenia zawodowego w pracy z osobami z zaburzeniami psychicznymi.

Kierownik Domu nie spełnia wymogów art. 122 ustawy, w zakresie posiadania specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Dwóch pracowników zespołu wspierająco-aktywizującego zatrudnionych na stanowiskach asystentów osób niepełnosprawnych, nie posiada kwalifikacji spełniających wymogi § 10 ust. 1 rozporządzenia, tj. dyplomu w zawodzie lub świadectwa potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie lub certyfikatu kwalifikacji zawodowej.

Osoba zatrudniona na stanowisku instruktora terapii posiada wykształcenie wyższe – praca socjalna, zgodnie z obowiązującymi przepisami, na stanowiskach instruktorów terapii konieczne jest wykształcenie średnie i kurs specjalistyczny (uprawniający do prowadzenia konkretnej terapii). Pracownik spełnia warunek dotyczący wykształcenia, natomiast brakuje kursu specjalistycznego z terapii zajęciowej lub innego kursu odpowiadającego rodzajowi i zakresowi usług świadczonych w Domu.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, do pracy w środowiskowych domach samopomocy a w szczególności na stanowiskach terapeutów zatrudnia się osoby z odpowiednim, specjalistycznym, wyższym wykształceniem lub posiadające dyplom

w zawodzie To osoby z takim przygotowaniem zawodowym powinny stanowić trzon kadry Jednostki, a nie pracownicy pomocniczy jak opiekunowie.

Spośród pracujących w Jednostce 4 osoby zatrudniono bez wymaganego co najmniej trzymiesięcznego doświadczenia zawodowego w pracy z osobami z zaburzeniami psychicznymi, co jest niezgodne z §11 rozporządzenia.

W Domu zatrudnionych było 9 pracowników na 9 etatów, do wskaźnika nie wliczono 2 osób na 2 etatach, które nie spełniają wymogów, aby być zatrudnionymi na stanowisku asystent osoby niepełnosprawnej oraz 1 osoby zatrudnionej na stanowisku instruktora terapii, posiadającej wykształcenie wyższe – pracownik socjalny, bez kursu specjalistycznego. W związku z tym, po odliczeniu 3 wskazanych osób (3 etatów) uwzględniono 6 etatów, przy koniecznym wskaźniku zatrudnienia wynoszącym 8,4 etatu (po skorygowaniu wskaźnika o uczestników nie wliczonych do osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi lub spektrum autyzmu), co nie jest zgodne § 12 rozporządzenia.

Osoby prowadzące treningi umiejętności społecznych posiadają przeszkolenie w zakresie wymienionym w § 11 ust. 2 rozporządzenia.

Jednostka spełnia wymogi lokalowe w odniesieniu do standardu obiektu, w którym są świadczone usługi tj. usytuowania, wymaganego metrażu, pozbawienia barier architektonicznych, pomieszczeń do prowadzenia zajęć, w tym pomieszczeń higieniczno- sanitarnych zapewniających uczestnikom możliwość skorzystania z łazienki wyposażonej w stanowiska prysznicowe oraz dostęp do toalet oraz posiada sprzęt niezbędny do realizacji zadań wspierająco – aktywizujących, o czym stanowi § 18 pkt 1-6 rozporządzenia.

W toku kontroli ustalono, że organizacja pracy Jednostki odpowiadała wymogom § 6 ust. 1 rozporządzenia tj. działa przez 5 dni w tygodniu przez co najmniej 8 godzin dziennie, w tym przez 6 godzin prowadzone są zajęcia z uczestnikami. Zgodnie z art. 51 a ust. 2 ustawy o pomocy społecznej Jednostka świadczy usługi w ramach indywidualnych lub zespołowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych, polegających na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego oraz współpracuje na rzecz integracji społecznej uczestników z podmiotami, o których mowa w § 21 rozporządzenia.

Uczestnicy mają zapewniony gorący posiłek 5 razy w tygodniu, zakupowany dla uczestników w Warsztacie Terapii Zajęciowej znajdującym się w tym samym budynku, w formie cateringu, co spełnia obowiązek § 15 rozporządzenia.

Jednostka prowadzi dokumentację indywidualną każdego uczestnika. Zespół wspierająco – aktywizujący opracował dla wszystkich uczestników indywidualne plany

postępowania wspierająco – aktywizującego, ustalając w myśl § 2 pkt 1 rozporządzenia odpowiedni do potrzeb i możliwości psychofizycznych uczestnika rodzaj i zakres usług świadczonych w Jednostce. W indywidualnych planach postępowania wspierająco – aktywizującego brakuje podpisu uczestnika lub adnotacji, że podpis jest niemożliwy, należy włączać uczestników w opracowywanie planów, co powinno być potwierdzone podpisem uczestnika lub adnotacją, że podpis uczestnika jest niemożliwy.

Efekty działań wspierająco-aktywizujących dokumentowano, a ww. zespół zbierał się co najmniej raz na 6 miesięcy w celu ich oceny i opracowania na tej podstawie indywidualnych planów postępowania.

Placówka prowadziła wymaganą dokumentację zbiorczą, o której mowa w § 24 ust. 3 rozporządzenia.

W okresie objętym kontrolą organizowano szkolenia dla pracowników w zakresie tematycznym związanym z funkcjonowaniem Domu, nie odbywały się one co najmniej raz na 6 miesięcy, co jest nie zgodne z § 23 rozporządzenia.

Nieprawidłowości stwierdzone w trakcie kontroli:

1. Jednostka do uczestników z niepełnosprawnościami sprzężonymi lub spektrum autyzmu zaliczyła osoby nie spełniające ustawowej przesłanki z art. 51c ust. 5 ustawy.
2. Osoba zatrudniona na stanowisku Kierownika nie spełnia wymogu posiadania specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej.
3. Jednostka do pracy na stanowiska asystentów osób niepełnosprawnych i instruktora terapii zatrudnia osoby bez wymaganych kwalifikacji zawodowych.
4. W Jednostce nie zapewnia się minimalnego wskaźnika zatrudnienia w zespole wspierająco – aktywizującym.
5. W okresie objętym kontrolą nie zorganizowano co najmniej raz na 6 miesięcy szkoleń dla pracowników w zakresie tematycznym związanym z funkcjonowaniem Domu.
6. W Jednostce zatrudnia się osoby bez wymaganego, najmniej 3 miesięcznego doświadczenia zawodowego w pracy z osobami z zaburzeniami psychicznymi.

Na podstawie art. 128 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jedn.: Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.) wydaje się następujące zalecenia pokontrolne wynikające ze stwierdzonych nieprawidłowości:

Ad. 1 Zweryfikować uczestników Domu wliczonych do osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi lub w spektrum autyzmu w zakresie spełniania wymogu wynikającego z art. 51c ust. 5 ustawy o pomocy społecznej, tj. posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności wraz ze wskazaniem konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji.

Podstawa prawna: art. 51c ust. 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.)

Termin realizacji zalecenia: niezwłocznie

Ad. 2 Na stanowiskach kierowniczych, w tym Kierownika Jednostki zatrudniać osoby spełniające wymogi art. 122 ustawy, tj. posiadania specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Podstawa prawna: art. 122 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.)

Termin realizacji zalecenia: do 31 sierpnia 2024 r.

Ad. 3 Zatrudnić w Jednostce osoby z odpowiednim przygotowaniem zawodowym na stanowiska asystentów osób niepełnosprawnych i instruktorów terapii.

Podstawa prawna: § 10 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 249).

Termin realizacji zalecenia: do 31 października 2024 r.

Ad. 4 Zapewnić minimalny wskaźnik zatrudnionego personelu w zespole wspierająco – aktywizującym.

Podstawa prawna: § 12 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 249).

Termin realizacji zalecenia: do 31 sierpnia 2024 r.

Ad. 5 Organizować, co najmniej raz na 6 miesięcy, zajęcia i szkolenia dla pracowników w zakresie tematycznym wynikającym ze zgłoszonych przez nich potrzeb, związanych z funkcjonowaniem Domu.

Postawa prawna: § 23 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy (Dz.U. z 2020 r. poz.249).

Termin realizacji zalecenia: na bieżąco

Ad. 6 Do pracy w Domu zatrudniać osoby posiadające co najmniej 3 miesięczne doświadczenie zawodowe w pracy z osobami z zaburzeniami psychicznymi.

Postawa prawna: § 11 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy (Dz.U. z 2020 r. poz.249).

Termin realizacji zalecenia: na bieżąco

POUCZENIE:

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.) kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Dyrektora Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu. W przypadku niewniesienia zastrzeżeń do sformułowanych zaleceń pokontrolnych uprzejmie proszę o poinformowanie tut. Wydziału, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wyników kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku ich realizacji.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Ewa Oleniacz
Zastępca Dyrektora
w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej

Do wiadomości:
Fundacja Ekonomii Społecznej
PROM w Złotorzy
ul. Wojska Polskiego 50
59-500 Złotorzyja

STARSZY INSPEKTOR WOJEWÓDZKI
wz. Kłosa

Iskrena Sławska